

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5199
7/5200
7/5202
7/5204
7/5205
EK 40

Sayı : 99074258-610-E. 103
Konu : Soru Önergesi

21 /12/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.381777 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/5199, İstanbul Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/5200, 7/5202, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/5204, Kocaeli Milletvekili Lütfü TÜRKKAN'ın 7/5205 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Ziya SELÇUK
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (8 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ YASİN ÖZTÜRK'ÜN 7/5204 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ**

Bakanlığımız 2017-2018 eğitim öğretim yılı verilerine göre tüm eğitim kademlerinde kaynaştırma eğitimi gören otizmlili öğrenci sayısı 3.452, özel eğitim sınıflarında eğitim gören otizmlili öğrenci sayısı ise 5.775'dir.

03.12.2017-03.12.2018 tarihleri arası 0-18 yaş MEB RAM MODÜLÜ eğitsel tanı verilerine göre Türkiye'de otizm tanısı alan birey sayısı 15.836'dır.

Otizmi olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla sürdürmeleri söz konusu olabileceği gibi bu hizmetten yararlanamayacak durumda olan öğrenciler için özel eğitim okullarında da eğitim hizmeti sunulmaktadır. Otizmi olan öğrenciler kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini, normal gelişim gösteren akranları ile birlikte aynı sınıfta tam zamanlı sürdürebilecekleri gibi özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak da sürdürebilirler.

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden otizmlili öğrencilere ayrıca destek eğitim odalarında da eğitim hizmeti sunulmaktadır. Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin sunulan eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanabilmesini sağlamak amacıyla her bir şubede en fazla 2 otizmi olan öğrenci eğitim almaktadır. Ayrıca bu bireylere eğitim vermek üzere açılmış olan özel eğitim sınıflarının mevcutları ise en fazla 4 öğrenciden oluşmakta ve bu sınıflarda 2 öğretmen görev yapmaktadır.

Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan planlama doğrultusunda özel eğitim sınıfları ile destek eğitim odalarının fiziki yapısı iyileştirilerek materyal ihtiyacı karşılanmakta, bu yolla tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarıyla sunulan eğitim hizmetlerinin niteliği geliştirilmekte olup söz konusu çalışmalara devam edilmektedir.

Bunun yanında zorunlu öğrenim çağındaki otizmlili öğrencilerden sağlık problemi nedeniyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamayanlara evde eğitim hizmeti sunulmakla birlikte sağlık problemi nedeniyle sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören öğrenciler için de hastane sınıflarında eğitim hizmeti verilmektedir.

Ayrıca Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren özel eğitim anaokullarında, özel eğitim uygulama okullarında (I-II-III. Kademe), hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylere eğitim vermek üzere açılmış olan özel eğitim ilkokulları ve özel eğitim ortaokulları bünyesindeki şubelerde ya da özel eğitim meslek okullarında otizmi olan öğrencilere eğitim verilmektedir.

Öğrenciler için ders kitapları ile yetersizlik alanlarında ihtiyaç duydukları öğretim materyali ve yardımcı araç gereçlerin bir kısmının ücretsiz olarak dağıtımı yapılmaktadır. Örgün eğitimini tamamlayan ya da örgün eğitim çağı dışına çıkan özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin mesleki, sosyal veya kültürel alanlarda bilgi ve becerilerle donatılması, onların hayata kazandırılması, üretken bireyler hâline getirilmesi amacıyla yaygın eğitim hizmetleri sunulmaktadır.

Bakanlığımızca yapılan merkezi sistem ortak sınavlarında özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için sınavlarda ihtiyaç ve özellikleri doğrultusunda ek düzenlemeler yapılarak sınav tedbir hizmeti sunulmaktadır. Bu kapsamda okuyucu-kodlayıcı görevlendirilmesi,

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

öğrencilerin tek kişilik sınıflarda sınava alınmaları, ek süre verilmesi gibi sınav tedbir hizmeti verilmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her türlü sosyal hak ve eşit eğitim fırsatlarından yararlanması, toplumsal yaşantı ile bütünleşme ve sosyal becerilerinin desteklenmesi amacıyla özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini öncelikle kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla akranları ile birlikte aynı sınıfta tam zamanlı veya özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak sürdürmeleri esas olmakla birlikte bu bireylerin gelişim alanlarındaki özellikleri, eğitim ihtiyaçları ile yeterlikleri doğrultusunda hizmet sunulmak üzere özel eğitim kurumları da açılmaktadır.

Özel eğitim kurumlarının fiziki altyapısının öğrencilerin erişimine uygun ve güvenli hale getirilmesi, teknolojik altyapısının güçlendirilmesi, uygun materyal ve donatım malzemelerinin temin edilmesi ve öğrencilerin sunulan hizmetlerden daha üst düzeyde yararlanması için kurumların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda özel eğitim okullarındaki meslek atölyelerinin donatımı yapılmaktadır. Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi atölyeleri standart hale getirilmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında 20 özel eğitim okuluna müzik sınıfı ve görsel sanatlar atölyesi yapılmıştır. Ayrıca Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezlerinde 12 alanda toplam 98 meslek edinme atölyesi yapılmıştır. Özel eğitim sınıflarında ve destek eğitim odalarında belirlenen standartlara göre ortam düzenlemesi çalışmaları başlamış olup söz konusu eğitim ortamlarının standardizasyon çalışmaları devam etmektedir.

Orta/ağır düzeyde özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin temel yaşam becerilerini kazanmaları amacı ile özel eğitim uygulama okulu ve özel eğitim iş uygulama okullarına “uygulama evi” yapılmıştır. Ayrıca okulların fiziki altyapılarının güçlendirilmesi kapsamında okul/kurumların erişilebilirlik kapasitesinin standart düzeye ulaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Orta ve ağır düzeyde zihinsel engeli ve otizmi olan öğrencilere özel eğitim anaokullarında ve özel eğitim uygulama okullarında (I-II-III. Kademe) eğitim hizmeti verilmektedir. Bu okullarda öğrencilere günlük yaşam, bağımsız yaşam becerileri, iletişim becerilerinin kazandırılmasının yanında sanat ve spor dersleri ile öğrencilerin gelişimleri desteklenmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında değişen ihtiyaçlar ve özel eğitim alanındaki gelişmeler göz önünde bulundurularak özel eğitim uygulama okullarında uygulanacak öğretim programları geliştirilmiştir. Bu doğrultuda bireysel farklılıkları temel alarak okul öncesi ve erken çocukluk dönemi için 2, matematik, hayat bilgisi, günlük yaşam becerileri, beden eğitimi, iletişim ve sosyal beceriler, okuma-yazma, bağımsız yaşam becerileri, müzik ve oyun gibi dersleri içeren orta ve ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik 29 öğretim programı geliştirilmiştir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere sağlıklı ve nitelikli malzemelerden oluşan materyal teminini sağlamak amacıyla üretimi özel eğitim mesleki eğitim merkezlerindeki öğrenciler tarafından gerçekleştirilen alanda en çok ihtiyaç duyulan materyaller temel alınarak 66 çeşit olmak üzere toplamda 610 materyal seti hazırlanarak 81 ildeki özel eğitim uygulama merkezlerine dağıtımı yapılmıştır.

2018 yılında Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hafif düzey zihinsel yetersizliği/otizmi olan öğrencilerimize mesleki becerilerin kazandırıldığı özel eğitim meslek okullarında okutulan “İş Eğitimi ve Meslek Ahlakı Dersi Öğretim Programı” ve bu program kapsamında yer alan 18 meslek alanı ile görme engelli öğrencilerimizin devam ettiği özel eğitim meslek okullarında okutulan “İş Eğitimi ve Meslek Ahlakı Dersi Öğretim

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Programı” ve bu program kapsamındaki 2 meslek alanına ilişkin güncelleme çalışmaları yapılmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitime erişimleri ile devamlarını sağlamak, sürdürülebilir ve kaliteli eğitim hizmeti sunmak amacıyla resmî özel eğitim kurumları ile özel eğitim sınıflarına kayıtlı olan öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim ihtiyacı olan bireyler evlerinden okul ve kurumlara; okul ve kurumlardan evlerine ücretsiz olarak taşınmaktadır. Özel eğitim kurumlarına devam eden öğrenciler için öğlen yemekleri ücretsiz olarak temin edilmektedir.

Özel eğitim hizmetlerinin daha etkili ve verimli yürütülmesi amacıyla hizmetiçi eğitimler düzenlenmiş olup bu kapsamda 81 ilden 693 formatör yetiştirilmiştir. İl bazında eğitimin niteliğinin artırılması, etkin iletişim ve koordinasyonun sağlanması amacıyla 81 ilden özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu il müdür yardımcısı/şube müdürü ile şeflerin katılımı 168 kişilik çalıştay düzenlenmiştir.

Özel Eğitime İhtiyacı Olan Çocukların Ailelerine Yönelik Aile Eğitimi Kurs Programı (0-18 Yaş Çocuğu Olan Ailelere) içerisine özel gereksinimli çocuğa sahip ailelere yönelik modüller hazırlanmıştır. Otizmlili öğrencilerin eğitime erişimlerini sağlamak, sunulan eğitim hizmetlerinin kalitesini artırmak amacı ile 168 özel eğitim okulu ve 5 rehberlik ve araştırma merkezi açılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) arasında “Eğitimde İşbirliği Protokolü” projesi ile erken çocukluk-okul öncesi, eğitim uygulama merkezi ilkokul-ortaokul ve lise (I-II-III. Kademe) kademelerine yönelik otizm spektrum bozukluğuna sahip bireyleri de kapsayacak akademik ders programları hazırlanmış 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulmuştur.

Otizm Spektrum Bozukluğuna sahip öğrencilerinde devam ettiği Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezlerinde uygulanmak üzere hazırlanan 20 meslek alanına ait modül programları 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulmuştur.

Orta Ağır Zihinsel Yetersizliği ve Otizmi Olan Bireylere Hizmet Sunan Özel Eğitim Uygulama Merkezleri ve İş Uygulama Merkezlerine devam eden otizmlili bireylerin, günlük yaşam ve toplumsal uyum, bağımsız yaşam becerilerini öğrenecekleri ve öğrendiklerini uygulama fırsatı sunulacak olan uygulama evlerini geliştirme ve standartlaştırma çalışması kapsamında önümüzdeki 2019 yılı süresince Bakanlığımıza bağlı tüm özel eğitim uygulama ve iş uygulama merkezlerine “Uygulama Evi” dersliği yapılacak olup var olanlar ise yenilenecektir. Aynı zamanda söz konusu okullarda görev yapan öğretmenlere otizmlili bireylere beceri öğretiminde kullanabilecek etkili öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve yeterlilik kazandırılmasına ilişkin eğitimler verilecektir.

RAM’larda görev yapan 250 rehberlik ve özel eğitim öğretmenine otizm spektrum bozukluğuna ilişkin; otizmlili bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılama, öğretim yöntem ve teknikleri ile otizmlililerin problem davranışlarını azaltma/davranış yönetimi konularında eğitim verilmiştir. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 01/09/2018 tarihinden itibaren biyometrik kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemine geçilmiştir. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden öğrencilerin velilerine SMS bildirimi yapılmaktadır.

Rehberlik ve araştırma merkezlerinde sunulan eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetinin kalitesinin artırılması amacıyla bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılamada kullanılan formlar güncellenmiş, kazanımların ve materyallerin uygulama yönergeleri hazırlanarak kılavuz kitaplar oluşturulmuştur. Destek eğitim programlarının güncellenme çalışmasının tamamlanmasının ardından RAM’lara dağıtımı yapılacaktır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımız Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi kapsamında engeli olan çocukların haklarına ilişkin ailelerin ve toplumun bilinçlendirilmesi ve farkındalığın artırılması amacıyla 6 pilot ilde toplamda 12 adet farkındalık artırma semineri düzenlenecek, 2 adet kısa film, 1 adet kamu spotu, posterler ve broşürler hazırlanarak pilot illere dağıtımı gerçekleştirilecektir.

Ayrıca engeli olan çocukların maruz kaldığı psikolojik veya sosyal dışlanmanın ortadan kaldırılması ve ailelerin, bakıcıların ve toplumun genel anlamda engeli olan çocukların haklarına ilişkin bilgilendirilmesi amacıyla, müdahaleleri tanımlayan bir Müdahale Kılavuzu hazırlanacaktır. Engeli olan çocuklar ve normal gelişim gösteren akranlarının beraber oynayabileceği oyunlar geliştirilecek ve farkındalık artırma faaliyetleri kapsamında her bir pilot ilde bu oyunların oynandığı etkinlikler düzenlenecektir.

Ayrıca akademik çevrelerde farkındalık yaratmak amacıyla YÖK'e ve diğer ilgili yükseköğretim kurumlarına bir "Tavsiye Belgesi" sunulacaktır. 3-4 yaş, 5-6 yaş ve 6-7 yaş gruplarının her biri için Çocuk Etkinlik Kitap setleri, Öğretmen Etkinlik El Kitabı ve Öykü Kitabı setleri geliştirilecektir. Erken çocuklukta kapsayıcı eğitim öğretmen eğitim modülü geliştirilerek EBA'ya yüklenebilir formatta hazırlanacaktır. Pilot illerdeki öğretmenler ve idareciler için kapsayıcı eğitime ilişkin 5 günlük bir çalıştay düzenlenecektir. Çalıştaya katılan öğretmenlerin illerinde verecekleri eğitimler aracılığıyla toplamda 900 öğretmene ulaşılması hedeflenmektedir.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere yönelik Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile sunulan kurs programlarından 102 kurs programı (42 adet güncelleme, 60 adet yeni program) yeni güncellenen mevzuat hükümlerine göre yeniden gözden geçirilerek güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir.